PIERWSZA ŁAWKA · SCENARIUSZ LEKCJI · EDUKACJA OBYWATELSKA · KLASA 3

Co obiecują kandydaci? Analiza programu wyborczego i opinia do gazetki szkolnej

Lekcja prowadzi uczniów przez działanie obywatelskie EO.D.12 (analiza programu wyborczego) i EO.D.4 (własna opinia w mediach szkolnych). Pracują na dwóch równoległych, fikcyjnych programach lokalnych komitetów, więc lekcja jest nieperswazyjna i nie ocenia żadnej partii ani żadnej osoby. Metoda ta sama może być potem zastosowana do rzeczywistych programów. Scenariusz zawiera dwa programy, kartę analizy z rozwiązaniem, plan opinii i listę kontrolną, przepisy z adresami oraz kartę pracy z kluczem.

Przedmiot	Edukacja obywatelska
Klasa	klasa 3
Dział	Dział 7. Partie, media i sfera publiczna
Temat lekcji	**Co obiecują kandydaci? Analiza programu wyborczego i opinia do gazetki szkolnej**
Czas	45 minut (1 jednostka lekcyjna)
Metody	analiza dokumentu według karty pytań kontrolnych, praca w grupach z podziałem zadań, krótka wypowiedź pisemna (opinia do gazetki), ocena koleżeńska według listy kontrolnej
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w grupach 3–4 osobowych, praca indywidualna, praca w parach
Środki dydaktyczne	dwa programy komitetów (dodatek 1), po jednym egzemplarzu na grupę, karta analizy programu (dodatek 2) i plan opinii (dodatek 3), przepisy do odczytania (dodatek 5), karta pracy (załącznik), tablica lub plansza

CEL OGÓLNY

Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy programu wyborczego (kompetencje organu, konkret, koszt, możliwość sprawdzenia) i rzetelnego sformułowania własnej opinii w szkolnych mediach.

CELE OPERACYJNE – UCZEŃ PO LEKCJI:

- Uczeń odróżnia obietnice konkretne (termin, koszt, miara) od ogólnych oraz obietnice mieszczące się w kompetencjach organu od wykraczających poza nie.
- Uczeń wskazuje wiarygodne źródła, w których można sprawdzić dane z programu wyborczego (BIP, uchwały budżetowe, oficjalne serwisy).
- Uczeń odróżnia fakt od opinii w tekście perswazyjnym i w swojej wypowiedzi.
- Uczeń formułuje krótką opinię w sprawie publicznej, uzasadnia ją i uwzględnia możliwy kontrargument, z zachowaniem zasad rzetelności określonych w Prawie prasowym.

CELE W JĘZYKU UCZNIA

- Sprawdzę, czy obietnica kandydata jest konkretna i czy organ, o który kandyduje, w ogóle może ją zrealizować.
- Powiem, gdzie można sprawdzić, czy obietnicę spełniono.
- Napiszę krótką opinię do gazetki szkolnej: z tezą, dwoma argumentami i uwagą o innym zdaniu.

WYMAGANIA Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

- **EO.V.7** – rozróżnia partie polityczne znajdujące się w parlamencie Rzeczypospolitej Polskiej, a na przykładzie wybranych zagadnień wskazuje główne różnice programowe pomiędzy nimi i formułuje o nich własną opinię
- **EO.V.11** – wyjaśnia wpływ mediów tradycyjnych i społecznościowych na przekonania i postawy opinii publicznej oraz funkcjonowanie społeczeństwa, państwa i demokracji; wyjaśnia zagrożenia związane z upowszechnianiem niesprawdzonych informacji
- **EO.V.12** – wyszukuje wiarygodne i rzetelne źródła informacji na wybrane tematy społeczno-polityczne; identyfikuje przykłady manipulacji i dezinformacji oraz fałszywe informacje, a także potrafi je weryfikować
- **EO.V.F1 (fakultatywne)** – analizuje kampanię wyborczą, programy partii i sposób komunikacji z obywatelami oraz wyjaśnia wpływ sondaży; krytycznie ocenia komunikaty perswazyjne – potrafi odróżniać fakty od opinii i weryfikować informacje
- **EO.D.12 (działanie obywatelskie – polega na:)** – dokonania analizy programu wyborczego oraz kampanii wybranej partii lub kandydata
- **EO.D.4 (działanie obywatelskie – polega na:)** – sformułowania i opublikowania własnej opinii w ważnej dla siebie sprawie publicznej w lokalnych lub szkolnych mediach, z poszanowaniem poglądów innych i z poszanowaniem demokratycznego porządku prawnego

Źródło: Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 6 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. 2025 poz. 382) – podstawa programowa Edukacji obywatelskiej; w liceum kl. II–III, w technikum kl. II–IV.

Podgląd • Pierwsza Ławka

DODATEK 4. ROZWIĄZANIE KARTY ANALIZY (DLA NAUCZYCIELA)

Rozwiązanie wzorcowe karty analizy dla nauczyciela (do porównania po pracy grup; stan przepisów: 7 listopada 2026 r.)

Obietnica	Kompetencja gminy (art. 7 ust. 1)	Konkret, termin, koszt	Ocena
A1 obwodnica	tak – pkt 2 (gminne drogi, ulice)	jest koszt (18 mln zł), brak terminu; 40% z niepewnego dofinansowania, skąd reszta – nie podano	niepełna; sprawdź: uchwała budżetowa, wniosek o dofinansowanie (BIP)
A2 bilety dla uczniów	tak – pkt 4 (lokalny transport zbiorowy)	brak terminu i kosztu	niepełna
A3 bezrobocie	tylko częściowo; gmina nie decyduje o zatrudnieniu w firmach	brak miary (o ile? kiedy?)	niemożliwa do sprawdzenia
A4 mniejsza promocja	tak – pkt 18 (promocja gminy)	jest kierunek (o połowę), brak kwoty bazowej i listy remontów	niepełna; sprawdź: budżet gminy
A5 przepisy krajowe	nie – przepisy krajowe zmienia parlament, nie rada gminy	brak terminu i sposobu	poza kompetencją organu gminy

Podgląd • Pierwsza Ławka

		• Przez 8 minut chodzi po sali, pomaga w sformułowaniu tezy i w doborze argumentu.	• Poprawiają jedno zdanie po uwagach partnera.
41–45 min	Podsumowanie	• Prosi trzy osoby o odczytanie tezy i jednego argumentu. Pyta klasę, który argument da się sprawdzić w źródle. • Wraca do kryteriów sukcesu; uczniowie pokazują kciukiem, które kryterium spełniają. • Wyjaśnia, że uczniowie, którzy chcą, mogą przekazać swoje opinie redakcji gazetki szkolnej, i że tę samą kartę można zastosować do rzeczywistego programu komitetu przed najbliższymi wyborami.	• Czytają tezy. • Oceniają się według kryteriów sukcesu. • Zgłaszają chęć publikacji w gazetce.

RÓŻNICOWANIE: JAK DOSTOSOWAĆ LEKCJĘ

- Uczniom potrzebującym wsparcia daj kartę analizy z już wypełnioną kolumną „Czy to sprawa gminy?” albo ogranicz zadanie do dwóch pytań kontrolnych (co, kiedy).
- Uczniom sprawniejszym daj trzecią obietnicę do porównania lub poproś o przepisanie najsłabszego punktu programu tak, aby stał się konkretny (z terminem, kosztem i miarą).
- Po kilku tygodniach możesz powtórzyć lekcję na rzeczywistym programie wybranego komitetu: wybierz dwa programy o różnych kierunkach, ta sama karta analizy, ta sama zasada oceny.
- Uczniom z trudnościami w pisaniu pozwól nagrać opinię głosowo lub zapisać ją w punktach, a następnie przedyktować.

TYPOWE TRUDNOŚCI UCZNIÓW

- Uczniowie oceniają komitety według własnych sympatii zamiast według kart analizy – wracaj do pytań kontrolnych i pytaj: „W którym punkcie karty widzisz problem?”.
- Mylą fakt z opinią: „ten program jest zły” to opinia; „w punkcie A3 nie podano miary” to fakt, który można sprawdzić w tekście.
- Nie rozróżniają zadań gminy od zadań państwa – pomaga lista z art. 7 ust. 1 przypięta na tablicy.
- Zbyt ostre sformułowania w opinii – przypomnij listę kontrolną i zaproponuj zamianę ocen osób na ocenę argumentu.

EWALUACJA LEKCJI

- Wypełniona karta analizy pokazuje, czy grupa stosuje wszystkie sześć pytań.
- Opinia sprawdzana według listy kontrolnej wskazuje, czy uczeń rozróżnia fakt i opinię.
- Zadania 1–3 karty pracy sprawdzają wiedzę o kompetencjach gminy, zasadach rzetelności i brakach w obietnicach; zadanie 5 – umiejętność sformułowania opinii.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Co obiecują kandydaci? Analiza programu wyborczego i opinia do gazetki szkolnej – scenariusz lekcji, edukacja obywatelska, klasa 3 LO i technikum

Podgląd pokazał 4 z 13 stron. Pełna wersja: 13 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- metryczka lekcji: metody, formy pracy i środki dydaktyczne,
- cele lekcji oraz cele w języku ucznia,
- wymagania z podstawy programowej: EO.V.7; EO.V.11; EO.V.12; EO.V.F1 (fakultatywne); EO.D.12 (działanie obywatelskie – polega na:); EO.D.4 (działanie obywatelskie – polega na:),
- kryteria sukcesu (NaCoBeZU) do zapisania na tablicy,
- gotowe materiały do wydruku: wzory, karty, formularze i przepisy do pracy na lekcji,
- przebieg lekcji minuta po minucie – w tabeli: co robi nauczyciel, co robią uczniowie,
- wskazówki różnicowania, typowe trudności uczniów i sposoby sprawdzenia, czy cel lekcji został osiągnięty,
- załącznik: karta pracy dla ucznia (5 zadań, 12 pkt) z pełnym kluczem odpowiedzi.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/scenariusz-lekcji-edukacja-obywatelska-scenariusz-klasa-3-analiza-programu-wyborcze